IV ROK MATEMATYKI
Matematyka ubezpieczeniowa- lista 6.

1. Przy założeniu jednostajnej umieralności (w oparciu o tablice funkcji komutacyjnych i=6%) oblicz:
$\bar{P}(\bar{A}_{35^1:\overline{10}|})$, $P(\bar{A}_{35:\overline{10}|})$, $P_{35:\overline{10}|}$,

2. Podaj interpretację, wzór i przedstaw (przy zał. jednostajnej umieralności) w języku funkcji komutacyjnych składki: ${}_hP^{(m)}(\bar{A}_{x:\overline{n}|})$, ${}_hP^{(m)}(\ddot{a}_{x:\overline{n}|})$, ${}_hP^{(m)}((I\bar{A})_{x^1:\overline{n}|})$, $P^{(m)}((\bar{I}\bar{A})_{x^1:\overline{n}|})$, $P(A_x^{(m)})$.

3. Wykaż równość: ${}_hP_{x^1:\overline{m+n}|} - {}_hP_{x^1:\overline{m}|} = {}_hP({}_{m|n}A_x)$.

4. Dane są $P(IA)_x = 0,473$, $P(IA)_{x+20} = 0,652$, $P_{x:\overline{20}|^1} = 0,0273$, $P_{x+20} = 0,0487$, $\ddot{a}_x = 17,43$, $\ddot{a}_{x:\overline{20}|} = 13,27$, $\ddot{a}_{x+20} = 11,47$. Wyznacz $P(IA)_{x^1:\overline{20}|}$.

5. Rozważmy ubezpieczenie na wypadek śmierci płatne na koniec kwartału, w którym nastapiła śmierć z sumą ubezpieczenia 10 tys., dla (20). W oparciu o tablice (i=6%) wyznacz miesięczną składkę przy założeniu, że składka będzie płatna z dołu przez 10 lat.

6. Załóżmy, że (20) ma zamiar wykupić ubezpieczenie na wypadek śmierci z wypłatą 10 tys. na koniec roku śmierci. Ubezpieczyciel zaproponował dwa sposoby kalkulacji składki rocznej płatnej z góry. Składkę pierwszą P_{20} skalkulowano w oparciu o zasadę równoważności. Drugą składkę Q skalkulowano tak, by sumaryczna funkcja straty dla 100 takich "niezależnych" ubezpieczonych była dodatnia z prawdopodobieństwem 0.05. Który sposób powinien wybrać zainteresowany tym ubezpieczeniem, jeśli dane jest ${}^2A_{20} = 0.05$ i wiadomo, że ubezpieczyciel korzystał z tablic (danych) i=6%? (wsk. Przy kalkulacji składki Q skorzystaj z CTG).

7. Osoba (25) zawiera następujące ubezpieczenie na wypadek śmierci z wypłatą w chwili śmierci: w wysokości 10 tys., jeśli śmierć nastąpi przed osiągnięciem wieku 35 lat oraz z wypłatą 20 tys., jeśli śmierć nastąpi w wieku późniejszym. W umowie ustalono, że ubezpieczony opłaca składki przez 10 lat, raz w roku z góry rosnąco tzn. $P, 2P, 3P, ..., 9P$. Wyznacz czynnik P, jeśli dla kalkulacji ubezpieczyciel przyjął założenie jednostajnej umieralności w ciągu roku oraz obliczenia wykonano w oparciu o tablice (dane) przy stopie $i = 6\%$.

8. Rozwiąż zadanie 7 przy założeniu, że składki są płacone malejąco, tzn. $10P, 9P$ itd. (wsk.Wyraź wielkość: $(D\ddot{a})_{x:\overline{n}|} = \sum_{k=0}^{n-1}(n-k)v_k^k p_x$ w języku funkcji komutacyjnych.)

9. Rozważmy dożywotnie ubezpieczenie na życie osoby (x) ze stałą składką płatną na początku roku przez pierwsze 20 lat ubezpieczenia. Świadczenie śmiertelne jest wypłacane na koniec roku śmierci. Niech dla a z przedziału $[1, 100]$ $P(a)$ oznacza składkę za ubezpieczenie, które zapewnia świadczenie śmiertelne w wysokości $100a$, gdy śmierć nastąpi w okresie płacenia składek, oraz $1000(100-a)$, gdy później. Podaj $P(55)$, jeśli $P(45) = 2285$ oraz $P(65) = 2905$.

10. Rozpatrujemy dyskretny model bezterminowego ubezpieczenia na życie dla (x) z roczną składką płatną na początku roku przez cały okres ubezpieczenia. Wraz z wypłatą sumy ubezpieczenia zwracana jest również część składki z roku śmierci za okres od dnia śmierci do końca roku, proporcjonalnie do długości tego okresu. Zwracana składka jest oprocentowana stopą techniczną. Podaj roczną składkę netto za 10000 sumy ubezpieczenia, jeśli $A_x = 0,440$ oraz $i = 4\%$. Przyjmijmy jednostajny rozkład śmiertelności w ciągu roku.

11. Rozpatrujemy n-letnie ubezpieczenie na życie bez opcji na dożycie dla (x), ze składką płatną raz w roku, na początku roku, przez cały okres ubezpieczenia. Świadczenie śmiertelne w wysokości 100000 jest wypłacane na koniec roku śmierci. Podaj, o ile wzrośnie roczna składka netto, jeśli ubezpieczenie zostanie zawarte na $n+1$ lat. Dane są $D_x = 47678$, $N_x = 603133$, $D_{x+n} = 9739$, $N_{x+n} = 59888$, $D_{x+n+2} = 7479$, $N_{x+n+2} = 41574$.

12. Rozpatrujemy ciągły model bezterminowego ubezpieczenia na życie ze stałą składką płaconą przez cały okres ubezpieczenia. Dla osoby (40) z populacji de Moivre'a z parametrem $\omega = 90$ wystawiono polisę, która, jeśli śmierć nastąpi w wieku $(40+t)$ wypłaca $e^0_{40+t}1000$ zł. Podaj roczną intensywność składki w tym ubezpieczeniu.

13. Rozważmy ciągły model 20-letniego ubezpieczenia na dożycie z sumą ubezpieczenia 10000 zł. Składka jest płacona przez cały okres ubezpieczenia z malejącą intensywnością $\pi(t) = \overline{P}(1 - \frac{\bar{a}_{x:\overline{t}|}}{\bar{a}_{x:\overline{20}|}})$ $0 \leq t \leq 20$. Wyznacz $\overline{P}$, jeśli ubezpieczeni są z populacji o wykładniczym rozkładzie czasu trwania życia, $\mu = 0,03$, $\delta = 0,02$.

14. W pewnym ubezpieczeniu rentowym dla osoby w wieku x lat ubezpieczony płaci przez ustaloną liczbę lat składki netto w formie renty ciągłej ze stałą intensywnością $\overline{P}$ na rok, a następnie otrzymuje dożywotnią rentę ciągłą płacącą z tą samą intensywnością $\overline{P}$ na rok. Oblicz długość okresu płacenia składek, jeśli wiadomo, że długość życia w tej populacji ma rozkład wykładniczy z parametrem $\mu = 0,03$, a intensywność technicznego oprocentowania wynosi $\delta = 0,05$.